

køber Aktier for dem, saa at Aktiekapitalen tilvejebringes af egentlige Sparemidler, at Folk, som har lidt Penge tilovers, anbringer dem i Aktieforetagender, som de ikke forstaaer sig det allermindste paa, og hvis Ledere de slet ikke kender. Derved faar de anbragt deres Penge paa udsatte Poster uden selv i mindste Maade at kunne bedømme, hvilken Risiko der er forbundet med den Maade, hvorpaa de har anbragt deres Penge. Med det store Omfang, Aktieselskabsformen efterhaanden har faaet, er der derfor al Grund til at have et Horn i Siden paa den og søge at begrænse den.

Da jeg i min Ungdom var Sagfører, kunde det slet ikke tænkes, at en Sagfører, der nød Agtelse, anbragte Penge for sine Klienter, naar det var Enker eller umyndige, i et Aktieforetagende. Skulde han anbringe saadanne Penge, søgte han sikker Anbringelse i faste Ejendomme, i Obligationer. Men jeg erkender, at Krigen og den Dyrtdid, der fulgte med den, bragte en stor Fristelse til at hjælpe ogsaa saadanne Mennesker, hvis Midler man bestyrede, til en større øjeblikkelig Vinding, fordi de ikke kunde leve af deres Kapital med en Rente paa kun 4—5 pCt., og derfor er man ogsaa under Krigen yderligere kommet ind paa at anbringe saadanne Sparepenge, f. Eks. en lille Kapital, af hvilken en Enke skal leve, i Aktieforetagender. Det kan let føre til højst uheldige Virkninger. Der er derfor Grund til — men jeg er bange for, at lige saa megen Grund der er dertil, lige saa ørkesløst er det — at advare imod en saadan Anbringelse; men det skader i alt Fald ikke, at man benytter enhver Lejlighed til at advare Folk imod at anbringe deres Penge i Aktieforetagender, som de ikke har noget Kendskab til. Ingen maa tro, at man roligt kan anbringe Penge i Aktieforetagender og saa kan gaa ud fra, at man altid har sine Penge og meget let kan faa dem igen; de kan meget let gaa tabt.

Derfor er der Grund til at bestræbe sig for at tilvejebringe en Lovgivning, som noget begrænser denne Fare, og det forekommer mig, at den højtærede Regerings Bestræbelser i denne Henseende baade har været grundige og i det store og hele vellykkede, og at det foreliggende Lovforslag bør behandles paa den Maade, som den ærede Ordfører for Socialdemokratiet udbad sig, nemlig baade velvilligt og hurtigt; thi det var ønskeligt

snart at komme til et Resultat paa dette Omraade.

Der er jo ved hele Aktieselskabsformen Sider, som er baade forargelige og skadelige. Jeg tænker navnlig paa, at Direktørerne for et stort Aktieselskab kan sætte hele Virksomhedens Kapital overstyr, forarme overmaade mange Mennesker, men selv gaa ud af Historien som meget rige Folk. Det kan man vist overhovedet ikke hindre. En Bestemmelse om, at Direktørerne i et Aktieselskab skulde hæfte for Aktieselskabets Gæld med alt, hvad de ejer og har, vilde naturligvis i den Henseende rette paa Skaden, men det er vel neppe gennemførligt. Derfor maa man altid advare imod Aktieselskabsformen, den er ikke at benytte for Folk, der ikke har forretningsmæssig Indsigt.

Jeg skal ikke komme ind paa mange Enkeltheder. Da der har været saa megen Tale om Revisorerne, vil jeg dog sige, at i alt for mange store Forretningsforetagender er Revisorerne det samme, som Retsvidnerne var under den gamle Retspleje, Folk som tilsyneladende vaager over, at alt gaar rigtigt til, men som i Virkeligheden ingen som helst Indflydelse har. Efter min Mening vilde det være en heldig Foranstaltning, at ikke selve Foretagendets Ledere eller de i Foretagendet interesserede selv valgte Revisorerne, men at Revisorerne i størst mulige Omfang blev udnævnt af en Myndighed, der staaer udenfor selve Selskabet. Mig forekommer det ganske naturligt, at det er Erhvervsministeren, der udnævner Revisorerne. Saaledes er det foreslaaet i Banklovsudvalget, og jeg vilde ikke have noget imod, at en lignende Bestemmelse indførtes i dette Lovforslag.

I øvrigt skal jeg kun opholde mig ved en enkelt Bestemmelse, som ikke har været omtalt her, og som jeg synes i den senere Tid har faaet overordentlig Betydning. Det er § 1, 2det Stykke, som foreskriver, at Loven ikke skal finde Anvendelse paa saadanne Selskaber med begrænset Ansvar, hvis Virksomhed bestaar i 1) at forskaffe Medlemmerne Genstande til Forbrug eller 2) at afsætte Produkter af Medlemmernes Virksomhed eller paa anden lignende Maade at virke til Fremme af Medlemmernes fælles økonomiske Interesser, saafremt den nævnte Virksomhed alene er begrænset til Medlemmernes Kreds, og Udbyttet fordeles til